

[Undervisningsministeren.]

være af en sådan karakter, at denne adgang ikke blot er formel, men reel. Samtidig er det godtgjort igennem tiderne, at friskolerne rent pædagogisk har haft en ikke ringe betydning for den samlede skole — altså også for den offentlige skole — og af den grund mener jeg godt, det kan forsvares, at der ofres ikke helt små beløb på denne skoleform.

Det ærede medlem hr. K. B. Andersen nævnte endvidere spørgsmålet om de nye klasser i realskolerne, som vil komme ind under friskoleloven. Det ordnede vi ganske enkelt, da realskoleloven blev gennemført, ved at bestemme, at til alle klasser under 14 år skulle der ydes tilskud efter friskoleloven. Det vil sige, at skolerne gik ind under de vilkår, som friskolerne hidtil havde haft, og det betød på nogle områder en forenkling i forhold til det bestående. Vi har altid godkendt de private skoler, når de var fuldt udbyggede skoler med børn fra 7 til 14 år, men vi har ikke hidtil anerkendt en privatskole som en samlet skole, der kunne komme ind under friskolelovens regler, hvis den ikke havde børn i alle aldersklasser. Det nye var, at man nu kunne tage 6. og 7. klasse ind under friskolelovens tilskudsregler, hvad man ikke hidtil havde kunnet gøre, men dette indebærer også, at disse 6. og 7. klasser ikke kan blive forberedelsesklasser til realskolen. Det er friskoleklasser, og der kan ikke stilles betingelser for optagelse af børn i disse klasser med hensyn til, om de er egnede til at gå i realskolen. Der må være fri adgang for alle børn til de underskoleklasser, som realskolerne har. Det har vi også ved alle drøftelser gjort realskolernes folk opmærksomme på.

Det er meget muligt, at vi rent teknisk kunne have udformet lovforslaget anderledes, så det havde været mere overskueligt, men det må vist kunne ordnes i udvalget ved, at man ser på den gældende friskolelov og de bekendtgørelser, der er udstedt i forbindelse med denne lov. Man kan da afgøre, hvordan loven skal se ud, når den endelig skal ud til befolkningen; jeg tror også, det er nyttigt at have det hele samlet i én lov i stedet for, at man skal finde flere love frem for at finde ud af, hvilke regler der er gældende.

Det ærede medlem hr. Kr. Juul nævnte 80 pct.-reglen i folkeskoleloven med henblik på distriktsskolernes bevarelse og spurgte, om jeg mente, der var grundlag for at ændre denne regel. Det ville jeg være betænkelig ved, men jeg er i og for sig ikke uenig med det ærede medlem om, at de 80 pct. vistnok ligger i overkanten af, hvad der er rigtigt. Der skulle måske nok i fjor have været sat en lidt lavere procent. Det har nemlig overrasket mig noget, at sognerådene nogle steder har taget det så rigoristisk, at de overhovedet ikke har villet tage hensyn til en afstemning, der gav udtryk for, at 78-79 pct. af befolkningen ønskede skolen bevaret. Det er jo kun et spørgsmål om udsættelse til efter et valg, hvorefter befolkningen på stedet må træffe det endelige valg. Meningen var vel ikke, at man skulle sige som så: hvis ikke der er nøjagtig 80 pct., men kun f. eks. 79,2 pct., skal sognerådet ikke tage hensyn dertil. Det behøver det ikke efter loven — det må vi bøje os for, ikke med særlig glæde, men vi holder naturligvis loven — men jeg havde som sagt ventet, at alle sogneråd i højere grad havde betragtet afstemningen som vejledende og ikke havde hængt sig så meget i decimalerne. Det hele er jo en udsættelse, og man får en klar afgørelse, når der foregår et nyt valg. Jo nærmere vi kommer til et sognerådsvalg, des mindre betydning vil 80 pct.-reglen få. Den har efter min mening ikke været uden betydning, og i diskussionen landet over tror jeg også det har haft sin værdi, at man har haft denne regel at henvise til.

Det ærede medlem mente, at den nye skolelovs gennemførelse med et mere centraliseret skolevæsen ville føre til, at der oprettes flere friskoler. Det er muligt, men det ville jeg i og for sig ikke finde særlig glædeligt. Man skal ikke oprette en friskole, fordi man er utilfreds med den bestående offentlige skole, med, hvor den skal ligge, eller hvor stor den skal være. Der må være en idé bag en friskole. En friskolekreds, der skal bære en friskole, vil ikke være særlig egnet til at føre en sådan skole igennem, hvis den kun består af nogle mennesker, der har fundet sammen, fordi de er utilfredse med den placering, den offentlige skole har fået i kommunen. At der vil opstå nogle friskoler i den anledning,